

Pokud stát stupňuje svoje zákonná represivní opatření proti vlastním občanům, nemluví to o jeho síle, ale naopak o jeho slabosti. Tam, kde občané v alarmující míře postrádají morální vědomí o vlastní povinnosti dodržovat zákony, tam stát přestává být mocí, která slouží lidem a v souladu s jejich vůlí jim zajišťuje ochranu a bezpečí. V takovém státě zákon zjevně není výrazem spravedlnosti a její vymahatelnosti.

Stát, který represivní mocí zasahuje do soukromí občanů a nařizuje jim, jak se mají chovat a co jsou povinni činit ve vztahu k vlastní rodině a ke svým potomkům, takový stát navíc přestal občana vnímat jako svéprávnou bytost odpovědnou za svoji vlastní existenci, přivlastňuje si jeho i jeho rodinu a zachází s ním logicky jako s otrokem.

Často se mluví o tom, že současná rodinná politika státu rodinu nechrání, ale naopak ji cíleně rozvrací. Nutno přiznat, že takové kritické hlasy jsou zcela oprávněné. Je třeba si uvědomit, že rodina není místem, kde má být naplněna pouze potřeba láskyplného soužití a uspokojování sexuálních žádostí muže a ženy jako od přírody předurčených partnerů. Rodina má význam především existenční a jako taková vždy byla základem státu. Prakticky to znamená, že rodinná pospolitost má zajišťovat všem jejím členům existenční zázemí, jaké si nedokáže obstarat samotný jedinec a to především v dopadu k vlastním dětem. Rodinná pospolitost proto představuje vzájemnou existenční závislost a každý zásah státu, který se snaží učinit jedince v rodině nezávislým na svém bližním, tuto rodinu rozbíjí.

Typickým zásahem, který má výše zmíněný dopad, je zákonem stanovená vyživovací povinnost. Vyživovací povinnost rozvedeného otce vůči zbytku rodiny není nic jiného, než argument existenční nezávislosti ze strany matky. Takový argument nutně dělá z otce pouze státem garantovaný finanční zdroj, přičemž donucovací role státu vůči otci vydělávat a platit na svoje ztracené děti výživné má charakter ryzího zotročování. Nelze přece žádnému členu rodiny dát takový nástroj do ruky, jímž může beztrestně eliminovat a vypudit z rodinné pospolitosti druhého člena s tím, že zůstane zachován jeho existenční vklad do rodiny v podobě alimentů a přitom tento vyhnanec bude vyřazen ze všech oprávněných nároků a očekávání, jaké mu má rodina přinášet.

Vyživovací povinnost takovým nástrojem je, a jde o zbraň namířenou jednoznačně proti otcům, když matka je považována za tu stranu rodičovské dvojice, která má bližší a přírodou daný vztah k dítěti. Fakt, že matka je od narození vlastního dítěte přírodou obdařena spontánní láskou k němu a otec si podobný vztah teprve buduje s postupným dorůstáním novorozence v lidsky jednající bytost, nuže takový fakt neznamena, že otec má menší význam pro rozvoj a výchovu dítěte než matka. Pravý opak je pravdou a každý zákonodárce, kterému leží na srdci celistvá rodina, nemůže proto otce vystavovat riziku vyřazení z rodiny tím, že z něho předem udělá trubce povinného pouze vyživovací povinností bez jakýchkoliv práv a zajištění jeho plnohodnotné role v rodině. Rozum nám zde velí, že zákonné podmínky by měly být takové, aby otci skýtaly dostatek prostoru a jistoty uplatnit se v rodině ve své tradiční otcovské úloze. Matce potom musejí maximálně ztížit možnost otce z rodiny vyloučit, jinými slovy: zákon by neměl vyvracet existenční závislost matky na otci tím, že z něho udělá

povinného živitele i bez toho, aniž by s ním matka počítala jako s plnohodnotným otcem rodiny.

Z uvedených úvah myslím jasně vyplývá, že zákonem stanovená vyživovací povinnost rodiče bez závislosti na uchování celistvé rodiny je tím represivním prvkem, který rodiny rozbíjí. Státem vymáhaná vyživovací povinnost by měla vyplývat pouze ze smlouvy mezi rozvedenými manžely, v níž budou upraveny otázky opatrovnictví a existenční otázky dětí tak, jak odpovídá vůli obou rodičů. Pokud se jeden z rodičů zaváže k alimentům s tím, že přenechává dítě ve výlučné péči druhého rodiče, nelze proti tomu nic namítat a takový závazek je správně v budoucnosti vymáhat, pokud není dodržován. Je ale tak těžké ponechat poměry mezi rodiči a dětmi po rozpadu manželství na samotných rodičích? Je snad těžké dát přednost dohodě, při níž například oba rodiče usilují o svěření dítěte do vlastní péče, aby se o děti starali oba rodiče ve střídavé péči, nebo aby dítě zůstalo u jednoho z rodičů bez nároku na výživné z druhé strany, přičemž přednost má ten z rodičů, kdo k tomu má lepší hmotné předpoklady? Copak je nepřijatelné tak jednoduché zákonné pravidlo, že zákonem stanovená pravomoc soudu vyměřit výživné bude platit pouze tam, kde nikdo z rodičů nemá zájem se o dítě postarat sám ani se s partnerem dohodnout, takže soud je nucen určit opatrovníka a druhé straně vyměřit alimenty? Copak je takový problém stanovit podmínky vyživovací povinnosti takové, aby nikdo z rodičů na ni po rozvodu neměl nárok automaticky a nemohl s ní předem počítat ve svých zchytralých a sobeckých kalkulech?

Argument, že se jedná o blaho dítěte, nikoliv o blaho pečujícího rodiče, zde neobstojí. Jde o naprosto pokrytecký morální imperativ, jímž se zvýhodňují matky proti otcům, přičemž ve svém výsledku dítěti škodí, protože rozbíjí celistvou rodinu, která jediná je v zájmu dítěte. Nebýt zákonem dané a na ničem nezávislé vyživovací povinnosti, bylo by méně rozvodů, více smířlivých matek ochotných učinit kompromis ve prospěch vlastních dětí, více funkčních rodin a méně otroků bojujících s justicí o uhájení důstojné existence, na něž stát musí vynakládat nemalé prostředky, aby je k jejich otrockému údělu donutil.

Je opravdu těžké uvěřit dobré vůli zákonodárců, když v čase přípravy nových zákonů v oblasti soukromého práva namísto toho, aby hledali cesty, jak omezit totalitní status quo vyživovací povinnosti z dob komunistické legislativy, stupňují sankce a represivní nástroje za účelem vymáhání dlužných alimentů, jejichž mravní i spravedlivý soud, na základě něhož byly vyměřeny, je často více než sporný. Pro koho a z jakého mravního příkazu má být vyživovací povinnost očistcem?